

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrletno . . . K 6.80

mesečno . . . K 2.10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglas (inserte)** se

plačuje od četrstopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 172.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 1. avgusta 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Kdo naj dobi upravo celjske okoliške občine v roke?

Mestna stranka celjska je pokazala barvo. — »Štajerc« in »Deutsche Wacht« sta objavila imena mož, za katere gre celjska mestna stranka v boj. Tudi mi smo v soboto objavili kandidatno listo »Štajerčevcev« in mnogo se zdaj govori o osebah, katere hoče celjski okoliški občini vsiliti dr. Ambroschitz kot gospodarje. Nemški stranki smo prav hvaležni, da je svoje karte pokazala, kajti bolje bi ne mogla za slovensko stranko agitirati, kakor je storila z objavo imen 30 mož, katere kandidira v zastop celjske okoliške občine.

Kdo so čarodejci, ki bodo rešili občino slabega gospodarstva, kakor se ljudstvu pridiguje že mesece na nemškutarskih sestankih in v njih časopisju?

Nemci, ki se britko motijo, češ, da jim je v 1. razredu zmaga s pomočjo tovarn in južne železnice gotova, so ravno s kandidati 1. razreda pokazali, kaj zasledujejo. Kandidirajo tu kakor v zasmeh okoliški občini vodjo celjskega mestnega urada dr. Ambroschitz. Pustimo lastnosti tega moža kot nacionalnega politika vstran, zadostuje nam njegovo stališče, da je služabnik celjske mestne občine. Ali nismo zmiraj povdarjali, da je gospodarsko izkoriščanje okolice v prid mesta glavni nagib »Štajerčevcev« v tem volilnem boju? Dr. Ambroschitz, ki je prisegel zvestobo mestnemu zastopu, naj bode dober zastopnik koristij okoliške občine! Komur se zdaj oči ne odprejo, temu ni pomagati. Pametni ljudje so s kandidaturo dr. Ambroschitz v okoliški zastop dovolj izvedeli. Tu se ne gre za nič drugega nego za poplačanje trimilijonskega dolga celjske mestne občine s premoženjem celjske okolice! In kak davkoplačevalec je dr. Ambroschitz v okolici? Na njegovo ime je prepisano posestvo »Südmarke« v Liscach z Bismarckovim stolpom. Tudi to govori jasno o ciljih njegove stranke v celjski okolici.

Kdo so pa drugi odrešitelji okolice po nemški milosti? Odbornik naj postane lesotorec Teppei, ki je obenem mestni svetovalec v Celju. Torej zopet mož, ki mora čuvati kot mestni zastopnik koristi mesta Celja in ki bode v tem smislu deloval tudi v okoliškem zastopu. Strenčan iz Levca, ki je odbornik v občini Petrovčev, je tudi mož, ki naj postane nemški odbornik v celjski okolici. Okoliščani, ali ste res slepi, da boste zastopstvo svoje občine poverili odbornikom vseh mogočih drugih občin! Ali morete zaupati takim ljudem, da jim bode blagor vaše ob-

čine pri srcu? In Rebeuschegg iz Celja, ki se je pri zadnjih mestnih volitvah ljuto sprl z dr. Ambroschitzem, ker je hotel biti odbornik v Celju, pa ga niso hoteli voliti. Ta naj je za okolico dober, ki se je zastoj vsiljeval v mestu za odbornika! Če je bil pred letom dni vnet za blagor mesta, kako se mu danes naj veruje, da mu srce bije le za okolico!

Da, da! hvala vam, mestni gospodje, da ste nam karte pokazali. Sedaj bode ozdravel marsikter slepec celjske okolice! Sedaj razume ljudstvo odkritost vaše agitacije, češ, da vam je le za boljše gospodarstvo v okoliški občini. Zato bode tudi volilstvo celjske okolice skrbelo, da se take dragocene moči ne odtegnejo sosednima občinama celjski in petrovški. Dvema gospodoma ne more nikdo služiti. Zato bomo poskrbeli, da Ambroschitz, Teppei in Rebeuschegg ne pridejo kot okoliški odborniki nikdar v skušnjava, da bi se morali izneveriti Celju, kteremu so zvestobo dolžni. Tudi Strenčanu bomo prihranili skrb za celjsko okolico, naj ostane ohranjen le Petrovčam. Okolica bode volila može iz svoje srede.

Ne bode škodilo, če postavimo našemu volilstvu še ostale člane Ambroschitzeve družbe. Pogledimo še nekaterim v obrz! Tovarnar Westen, ki izmoggava v svoji tovarni za posodo delavce na najnesramnejši način, in ki oddaja svoje blago večinoma na slovanski jug, zlasti v Srbijo, ki pa od svojih milijonov še krajcarja ni daroval za okoliško občino, ta bode reševal gospodarstvo v okoliški občini. Njegov uslužbenec Pfeifer, ki je prej v Štorah in na Teharjih zdrabno delal, naj zanese prepričanje v celjsko okolico? Krasno bode poleg tega zdrabbarja zastopali občino daljnji nemškutarski kandidati Zupanc iz Polul, Mirnik iz Medloga in Ocvirk iz Košnice, ki žive s sosedi v večnih pravdah in sovraštvi! Da je slika popolna, mora biti med nemškutarskimi kandidati še par nezadovoljnih gostilničarjev in sicer Zagode iz Ostrožnega, Krušič iz Lokrovec, Wobner (Bobnar!) iz Hudinje, samih koristolovcev, ki mislijo, da namen občine ni družega nego podpirati nered in pretepe v gostilnah s podeljevanjem neomejenih licenc! Čudna družba je to in če je kak poštenjak brez svoje vednosti zašel med kandidate, stori dobro, če to kmalu javno prizna, kajti po slabi tovarišiji glava boli! Morebiti bode nam še marsikdo, ki ga je dr. Ambroschitz na svoj frak priklenil, to pozneje priznal. Zal nam bode, če bomo proti marsikomu morali nastopati, ker je obrnil iz nečimernosti ali pohlepnosti hrbet poštenim sosedom okoliščanom. Kdor je kandidat v zvezi s predsedni-

kom »Südmarke« dr. Ambroschitzem, ta se je izključil iz poštene slovenske družbe.

Če pregledamo celi imenik kandidatov za odbor in za namestnike, kakor so ga objavili nemški listi »Štajerc« in »Deutsche Wacht«, ne najdemo niti enega moža, ki bi užival v širši množici zaupanja. Niti enega moža ni med njimi, od katerega bi se dalo pričakovati, da bode nesebično deloval v blagor občine, niti enega ne, ki bi bil sposoben za smotreno in varčno gospodarstvo v okoliški občini. To izprevidi tudi prebivalstvo in jeza poprime vsakega poštenega volilca, ko sliši, da se sramoti celjska okolica s tako kandidatno listo. Navdušenje za izkušene može, ki so se že odlikovali z delom za javni blagor, in ki jih je v imeniku slovenskih narodnih kandidatov znatno število, raste od dne do dne. Nemci iz Celja skoro v nobeni soseski več ne morejo prirediti shoda, povsod jim vzbuja zavedna slovenska množica slabo vest, da jo žalostno odkurijo iz skrbi za svoje trhle kosti, v mesto nazaj. Zadnji strel Nemcev, ki bi naj oplašil okoliščane, je bilo objavljenje nemških kandidatov. Toda baš s tem, da ste nam povedali, komu hočete okoliško občino v roko spraviti, s tem ste vzbudili slovenski ponos okoliščanov. Izprevidela je vsa javnost, da nemškutariji nimajo ljudi za občinski zastop okoliški, na dan volitev se bode pa pokazalo, da tudi volilcev nimajo mnogo več nego kandidatov. Nemško in mestno nevarnost smo spoznali pravočasno, da zmaga slovenstva na celi črti. Niti eden izmed objavljenih nemških kandidatov ne sme postati odbornik celjske okolice. To bodi smoter našega dela prihodnje tedne!

Politični odsevi.

Kriza na Hrvaškem. — Položaj v Španiji. — Nezadovoljnost s carjem Ferdinandom v Bolgariji?

Zagrebška konferenca hrvaškosrbske koalicije se je končala z izjavo, da želi koalicija nadaljnjih pogajanj z banom. V teh pogajanjih bi se naj določilo, pod katerimi pogoji bi mogla koalicija podpirati hrvaško in peštansko vlado. Ton izjave je zmeren in samozavesten; koalicija je v njej tudi računala z občutljivostjo srbske samostalne stranke s tem, da je v izjavi dostavila, da si pridržuje v notranji politiki (to se pravi v zadevi sekijskega načelnika Araničkega) popolnoma proste roke. Ta konferenčni sklep bode bržkone zadovoljil tudi taiste člane hrvaškosrbske koalicije, ki si niso želeli v sedanjem trenutku boja s Tomašičem ali pravzaprav z budimpeštansko

LISTEK.

Vanda.

Novela.

Spisal Josip Premk.

Prebudil sem se zelo zgodaj, odprl okno in se zagledal v širno polje, ki se je raztezalo ovito v lahno jutranjo meglo tja do nejasnih obrisov bližnjih in daljnih brdov. Vrhovi mogočnih lip tam pod grajskim vrtom so se zlatili v prvem soju vzhajajočega sonca, ki še ni razlilo svoje luči po polju in travnikih in tisti hip sem opazil, da prihaja nekdo tam izza vrtove ograje počasi sem proti gradu. Breskve, ki so bile gosto nasajene, so mi branile, da osebe nisem mogel natanko videti, a vendar sem kakor v nekem strahu naglo odstopil od okna, zastrl gardino in gledal doli na vrt samo skozi majhno odprtino. In spoznal sem kmalu, kdo se sprehaja tako zgodaj doli po vrtu, ker bila je še vsa kakor nekdanj, samo lasje so ji padali globlje preko senci, kar jo je delalo še mikavnejšo in lepšo. Ali kot da je čutila, da želim videti samo njene oči, je upirala pogled v tla in se ni ozrla nikamor. Počasi je stopala med cvetnimi gredicami, z glavo nekoliko klonečo na prsi in zazdela se mi je tako ponižna in dobra, da bi bila možna vsega prej kot krutosti, ki jo je skazovala napram meni. Sledil sem pazno vsaki njeni kretnji in čakal samo, kdaj dvigne svoj obraz, da pogledam zopet enkrat tiste čudovite oči, ki sem jih tako ljubil in zapazil sem na veliko moje začudenje šele ko je prišla čisto pod grad, da je ogrnjena v tisti moji pelerini, ki sem ji jo posodil on deževni večer pred tremi leti in mi je ni imela časa vrniti, ker sem odbežal prehitro v tujino. Kot da mi je podala prijateljsko roko mi je zagorelo prijetne toplote po vsem telesu, saj to ni moglo biti znak sovraštva in preziranj, ako hodi, ko v gradu še vse miruje v tisti revni stvarici, ki jo mora vendar vsak

hip, ko jo začuti na sebi, opomniti davnega večera, ko je tako grdo lagala, a sem jaz tako zvesto verjel v njeno laž. — Ali siloma sem se otrešel vseh sentimentalnih misli, stopil od okna, se napotil še pred zajtrkom k delu v verando. Pa tam so bili oživljeni zopet vsi spomini. Iz vsakega lista cvetočih hip, iz vsake malenkostne sence, iz vsakega žarka, ki je trepetal nad alejo, sem slišal njen zvonki smeh, njene lahno bližajoče se korake in priznati sem si moral, da je dosegla Vanda, ako me je hotela ob tej sliki mučiti, svoj namen bolj kot je morda želela. In tako se je godilo zmenoj sleherni dan a premagoval sem se in ostajal hladen, vsako misel nanjo sem skušal zatreti še predno se je razžarela v brezupno sanjarjenje, samo želje, da bi ji pogledal saj enkrat zopet blizu v tiste čudovite oči, se nisem mogel otresti. Tlela je v srcu in živela z menoj kakor del mojega življenja, vsako premagovanje je bilo zaman, dasi sem se jasno zavedal, kako nevarno bi bil zame trenutek najinega srečanja. Slutil sem, da bi bil mojim čustvom njen topli pogled kakor rožam v popju žarko solnce: vzbrstelo in vzcvetelo bi vse zopet z novo in morda celo z večjo silo kakor nekdanj. Zato sem ji bil v momentih, ko sem se zavedal svoje nemoči, skoro hvaležen, da se me je ogibala in želel sem z neodoljivim hrepenenjem samo da postanem hladen in zatrem nanjo vsak spomin, vsako najmanjšo misel, v trdnem prepričanju in zavesti, da je lepota njenih oči komaj del tiste nebeške veličasti, ki jo zagledam nekoč v očeh druge, morda prav tako nepričakovano in nenadoma in se začudim, kako sem zamogel mreti ob taki neznatnosti ko sem vendar iskal lepote najvišje, najpopolnejše, kolikor je zamore doznati oko. A dvom nad vsemi temi siloma porojenimi misli je bil močnejši in razpršilo se je pred njim v ničevost vse, kar ni imelo svojega rojstva in postanka v tistem davnem momentu, ko je menda prenehalo biti srce in je menda sprejelo vase nekaj, po čemer je žejalo in je znalo varovati pred vsakim napadom. Vsak boj je bil zaman: dasi

sem skušal preslepiti samega sebe s spoznanjem o nedosegljivi sreči, o prevari in preziranju, sem bil v resnici vendar še vedno isti kot takrat, ko sem jo čakal pijan veselja in mamljive zmage v aleji toneči v večerni mrak. Vse, kar sem si priboril, je bila samo navidezna hladnost in težko premagovanje, da sem ostajal tudi ob prostih urah v svoji sobi in nisem iskal priložnosti, da bi se sestal z njo. A zato so bili tem daljši moji večeri, ki so imeli zame nekaj skrivnostnega.

Parkrat sem se že namenil, da vprašam služkinjo, kdo stanuje v sosednji sobi, a opustil sem name-ro, ker sem sklenil ostati popolnoma brezbržen za vse, kar se godi med temi čudnimi ljudmi v Jagodicah. Soba je bila ločena od meje z visokimi vrati, pred katerimi je visela od vrha do tal temnordeča gardina, ki pa se je dala razgrniti na dve strani. — Vrata so bila močna in zaklenjena, zato se mi je zdelo čudno, kako da je bila gardina vedno razmaknena vsaksebi, ko sem jo jaz naravnal vsako jutro, dokler se nisem naveličal in jo pustil razmaknjeno. Vprašal sem služkinjo, če ona odmika gardino, a starikava ženica mi je odkimala in njenim odkritosrčnim očem sem verjel, zato si tega zagonetnega pojava nisem mogel raztolmačiti. Mislim sem izprva, da je pritrdjena poševno in da se razmakne sama, a prepričal sem se, da je popolnoma sorazmerno z vrhnim podbojem, ki je vodoraven — torej mora biti nekdo, ki jo razmika. Ali kdo? Saj v mojo sobo razun mene in stare služkinje ni prihajal nikdo — kdo bi torej bil ta skrivnostni nagajivec? Ako ni v moji sobi nikogar, potem mora biti iz sosednje, kjer pa je stanovala po mojem mnenju neka ženska. Slišal sem včasih korake po mehki preprogi dolgo v noč, kot da hodi od okna do vrat in zopet nazaj, včasih se mi je zazdelo, kot da je zaškripal fotelj in nato je za nekaj časa vse potihnilo, a ponovilo se je navadno zopet in nisem si mogel kaj, da bi ne zgrnil gardino čisto skupaj, a jutraj sem jo našel gotovo razmaknjeno. In baš tisti dan, ko je bilo zunaj tako pu-

vlado. Semkaj moramo računati v prvi vrsti grofa Pejačevića, bivšega bana in predsednika hrvaškega kluba v ogerskem državnem zboru. Ta je namreč po konfliktu koalicijske z banom dr. Tomašićem odložil svoje predsedniško mesto in odkrito povedal, da mu spor zaradi odstopa Aranicekega nikakor ne ugaja, ker želi od koalicije, kot vladajoče stranke v deželi, pozitivnega dela. Ako bi ne prišlo do poravnave, je zagrozil Pejačević z »izvajanjem posledic« — s korakom torej, ki bi koaliciji z ozirom na velik Pejačevićev upliv v deželi, zelo škodoval. Tu le lahko tudi mimogrede omenimo, da zadeve Aranicekega ni smatrati za osebno vprašanje; kajti v paktu, katerega je sklenila koalicija s Khuenom in z dr. Tomašićem dne 21. januarja, je 1. točka sledeča: Čela sedanja vlada z banom in sekijskimi načelniki odstopi. Tomašić se torej pakta ni držal, ker ni hotel Aranicekega odsloviti, in baš zaradi tega ga je klicala koalicija na odgovor...

K sedanji izjavi hrvaško-srbske koalicije, sklenjeni na zagrebški konferenci, je pa treba dostaviti, da je koalicija zahtevala poročstvo za to, da se bode novi pakt, katerega namerava skleniti z banom, tudi držal. Ker si pridržuje koalicija na eni strani svobodne roke glede notranje politike in zahteva na drugi strani poročstvo, da se bodo njene zahteve izpolnile — je treba smatrati sedanje stanje na Hrvaškem in napetost med banom in koalicijo za precej resno. To kaže tudi postopanje banovo. Dr. Tomašić ni niti počakal na uradni dopis o sklepu koalicijske konference, temveč se je takoj odpeljal v Budimpešto, kjer je imel dve uri trajajoč razgovor z grofom Khuenom in se je udeležil tudi ministerske konference. Uradno se sicer poroča iz Pešte, da se je šlo le za investicije iz novega 560 milj. državnega posojila na Hrvaškem in da se je dr. Tomašić trudil za to, da bi se določile potrebne vsote za gradnjo liške železnice. Ali glavni predmet posvetovanja je gotovo bil sklep hrvaško-srbske koalicije, zlasti zahteva poročstva za izpolnitev stavljenih pogojev.

Kaj stori ban, to še danes ni gotovo. Zanimiv je pogovor, katerega je imel dr. Tomašić z urednikom »Pester Lloyd«. Izjavil je, da vidi v odgovoru koalicije ponovljeno odbite svoje predloge in da koalicija vstraja na onem stališču, katero je napotilo njega k demisiji. Ban vidi v sklepu le žalost po pretrganih stikih z njim, ker se zahteva poročstvo za prijateljstvo z vlado; te zahteve da on ne razume. Saj je pripravljen braniti koristi hrvaškega naroda; za zasledovanje posameznih oseb iz političnega sovraštva pa se ne da porabiti. Ker je torej koalicija kot plenum zavrgla banovo stališče, in on mora na njem po cesarjevem naročilu vstrajati, tedaj mora priti do razpusta sabora in do novih volitev, katere bode izvršil z onim delom koalicije, kateri se strinja z njegovim stališčem. Ako bi pa tudi to ne bilo mogoče — potem pa odstopi. — Ako ni ta izjava banova le grožnja in sredstvo za omehčanje vodilnih politikov v koaliciji, temveč resno mnenje banovo, potem, upamo, da bode koalicija našla primerno pot do bana. To bo morda i za njo i za Hrvaško v sedanjem trenutku najbolje. Bolje jeden vrabec v roki kot deset na strehi.

Razpor med Vatikanom in špansko vlado se je sedaj tako poostiril, da so pretrgane med Madridom in Rimom vse diplomatske zveze. Španski vatikanski poslanik Ovieda je že odpotoval iz Rima domov nazaj. Španijo čakajo sedaj težke ure. Grozi ji karlistična revolucija; princ don Jaime je častital tistim španskim senatorjem, ki so podali papeževemu nunciju protest proti Canalejasovi politiki. Očividno

je, da bi karlisti kaj radi porabili papeža in klerikalce za revolucijo na Španskem, v kateri bi spodnesli slabotnemu Alfonzu XIII. prestol. Kako nevaren je sedanji položaj v Španiji, odseva jasno iz Canalejasovega govora v Madridu: »Zdi se mi, da veje revolucijonarni veter, ali mi vztrajamo na svoji trdno določeni poti. Ne bojimo se proglašenja meščanske vojne; podpira nas večina v parlamentu in avtoriteta kralja, kateri je dovolil, da so možje z gotovo idejo vzeli vlado v roke.« Kralj se hote ali ne hote ne more odločiti, da bi razpustil parlament in je dovolil tudi oster odgovor vlade na izzivanje španske klike na vatiškanskem dvoru. Vatikan ni ostal na to izjavo odgovora dolžen — v nadeji, da se bode dal Alfonz že vsled tradicij svojega rodu in vsled vatiškanskih groženj vendarle omehčati in bode odpustil Canalejasu. Špansko liberalno časopisje podpira z vsemi močmi sedanji kurz vlade, ki sicer tudi sama kaže precej energije proti klerikalcem. Za včeraj so bile napovedane ogromne demonstracije klerikalcev v Madridu in v provinciji; vlada jih je prepovedala in je povsod mobilizirala vojaštvo. Vatikan se sicer nič prav ne nadeja zmage v Španiji: ne manjka glasov, ki govore o odstopu sedanjega papeža. To je pa nemogoče in če Canalejas ostane na krmilu in bode vedel s trdno roko zadušiti vsak odpor, bode Pij X. za hujšo blamažo ko je ona glede boromejske enciklike, bogatejši.

Bolgarski car Ferdinand ni bil nikoli posebno priljubljen v svoji novi domovini. Ta nepriljubljenost je pa po sofijskem kongresu še vzrastla. Zelo mirni in zmerni bolgarski časopis »Den« piše o kralju: Kralj kot Nemec je dobro storil, da ga ni bilo pri slovanskih prireditvah v Sofiji blizu. Ali svojih otrok ni imel pravice poklicati iz Sofije. On nam osebno ostane tujec kakor je došel tujec k nam. Ne moremo niti zahtevati, da bi postal Bolgar ali Slovan. Z ozirom na to pa kralj nima pravice, da bi delal v svoji rodbini, kar se mu ljubi in ako hoče svojemu rodu ohraniti bolgarski prestol, mora svoje otroke vzgojiti v našem duhu in naših tradicijah. Dinastija se ne sme vzgojevati v duhu, ki je Slovanstvu sovražen.

Celjski sokolski zlet dne 14. avgusta 1910.

Velika ljudska slavnost v celjskem »Sokolskem domu«.

Štajerske novice.

Dr. Ambroschitz predstojnik uradov in podjetnik. Pri okrožni sodnji v Mariboru je zapriseženi predstojnik mestnega urada v Celju dr. Ambroschitz izpovedal in priznal, da je dobil za uredništvo časopisa »Deutsche Wacht« plačilo 2400 K na leto v roke in da je torej res on urednik te nesramne cunje in da od letnih 2400 K plačuje še pomočnike, n. pr. odgovornega urednika Schidla, ki je pa tudi priznal, da v resnici ni urednik, ampak le »Sitzredakteur«, to je, da slepari javnost kot dozdevni urednik. Kolega dr. Ambroschitz hoče torej dokazati, da ni goljufal južne železnice, ker je res urednik. Pri tem žalostnem zagovoru se je pa sedaj sodno dognalo, da je zapriseženi »nepriistranski« politični uradnik

dr. Ambroschitz obenem izdajatelj in urednik strankarskega podjetja, časopisa »Deutsche Wacht«. Lepe razmere! In dr. Ambroschitz je pri sodnji izjavil, da se vse to godi z odobravitvijo župana dr. pl. Jabornegga!

v Nemčurska gostoljubnost v Celju. Ljubljanskemu »Jutru« sta dva potujoča Rusa sporočila sledečo dogodbico: V Celju se je ustavil ruski žurnalista Z. s svojim prijateljem. Obiskata sta tamno okolico, zvečer sta pa z njegovim prijateljem mislila iti v kavarno. Seveda kot ni vedel, kje so slovenske kavarne (ki jih žal ni!), je šel v kavarno »Union«. Rusa sta naročila svojo kavo in se pogovarjala v ruskem jeziku. Kar pride kavarinar k njima in jima pravi, da ne smeta slovensko govoriti. Ko mu poveta, da govorita rusko, jima kavarinar prepove tudi rusko govoriti, ali pa naj zapustita lokal. Ravno tako se jim je zgodilo v drugi kavarni. Rus Z. je rekel, da kaj takega še nikdar v svojem življenju ni doživel kot se mu je pripetilo med celjskim »Edelvoikom«. Kakor je rekel, bo to tudi v svojih spominih, katere izda, posebno omenil, da bodo Rusi videli kakšnih ljudi se je treba otresti.

Sokolska slavnost v Št. Jurju ob juž. žel. Na prijaznem, zelenem gričku stoji lepa Mastnakova gostilna v Lokarjih. Pred hišo vrt in košato, letos polno sadno drevje, nižje doli, proti beli cesti pa mehka trata. Tu se je včeraj vršila sokolska slavnost: domači, mladi šentjurski »Sokol« je prvič nastopil z javno telovadbo. Zbrali so se ne le domači prijatelji in podporniki šentjurskega »Sokola«, prihiteli so tudi Celjani, Drameljčani; ponkovska dekleta so se pripeljala na lepo okrašenem vozu. Cela slavnost je imela domač, vesel značaj. Mladi šentjurski »Sokol« nam je včeraj prvič samostojno pokazal, kaj zna. Lahko rečemo brez laskanja in brez pohvale: bili smo presenečeni. Strumen, čvrst, samozavesten nastop, gladko izvajanje posameznih vaj, bodisi prostih, bodisi na orodju, bodisi v skupinah: načelnik brat Sevnik je lahko zadovoljen z vsem. Društvu, ki je v težavnih razmerah šentjurskih »Sokolov« toliko doseglo, moramo le častitati! Na eni strani gonja klerikalcev, pomanjkanje telovadnice, na drugi velika zaposlenost in oddaljenost kmečkih fantov-telovadcev — to so težave in ovire, ki bi se jih marsikdo prestrašil. Ali šentjurčani se jih niso — in danes imajo zbrano lepo četo čilih sokolov, braniteljev našega rodu in pospeševateljev njegovega napredka. Posebna zahvala gre šentjurskim in okoliškim dekletom za prodajo vstopnic, peciva in sploh za trud, ki so ga imele z veselico. Šentjurčani pa se ta dan niso samo skazali s telovadbo; slišali smo tudi nekaj krasno podanih pesmi šentjurskega pevskega zbora. Krasen venec deklet in fantov, izborna naštudirane pesmi — kaj si morete misliti lepšega? Brat Čulek ni le izboren starosta šentjurskega »Sokola«, on je tudi izboren pevovodja in težko

sto in deževno, sem sklenil povprašati služkinjo, kdo stanuje v sosedni sobi.

Zaveso na oknu sem spustil do polovice, da je bilo v sobi skoro mračno, legel na divan in pričel premišljevat, to pusto, skrivnostno življenje jagodiške gospode, ki mi je bila vsa od prvega do zadnjega nerazumljiva. Prižigal sem menda iz samega dolgočasia cigareto za cigareto, kot da se hočem vdušiti v tobakovem dimu, ko me opozori lahko trkanje, ki me je naravnost presenetilo, ker v vseh štirinajstih dneh me v moji sobi še ni nikdo posetil. Na moj odziv je vstopila — Matilda.

Približala se mi je s prijaznim nasmehom in nič tiste dolgočasne resnosti ni bilo v njenem obrazu kakor prvi dan. In še predno je kaj spregovorila, se je zazrla v gardino, jo premerila od vrha do tal in se nato obrnila proti meni, ki sem se le napol dvignil na divanu.

»Sprevidela sem«, je dejala in me pogledala očitajoče, »da se moram vendar jaz potruditi do vas, ako nočem, da mi kar na vsem lepem ne odidete zopet bogvekam, ne da bi se vsaj nekoliko pogovorila. Čuden samotar ste postali, gospod Lokar.«

»Ravno nasprotno, gospodična«, sem ji oporekal. »Jagodice z vsemi prebivalci, med katere ste všteti seveda tudi vi, se mi zde kakor ljudje v kaki romantični pravljici.«

Matilda se je nasmejala a njen smeh se mi je zdel prisiljen in slutil sem, da mi pove nekaj, kar jo je napotilo k meni. Stopila je k oknu, se ozrla po sobi in se začudila.

»Moj Bog, kako neprijetno mračno je tu notri, ali dovolite, da dvignem zaveso?«

Nato je sedla v stari kav, a še dobro ohranjen fotelj, sklenila roke v naročju in se razgledala po sobi.

»Saj je prijetno tu notri — vse v tako nekako zamolklem tonu — gardine, divan, preproge, kot da ne ljubite nič svetlega in veselega. Ah, pa kako sem smešna, saj niste opremili sobe vi. In tam — se je

ozrla skozi odprta vrata v drugo sobo — »je vaša spalnica. Vidite, v tej sobi še nisem bila nikoli in zanimalo me je, kak okus ima — Vanda.«

Pogledala me je z neprijetnim pogledom, kot da me hoče draziti z njenim imenom, a jaz sem molčal in pušil malomarno svojo cigareto.

»No, kaj molčite«, me je povprašala in se nagnila naprej, kot da mi hoče brati iz obraza moje misli.

»Kaj naj vam odgovorim, saj ne vem ničesar. Tu stanujem pač kakor vidite, ako bi mi ukazali drugod, bi stanoval morda drugod; doli v verandi kakor veste je moje delo in vse drugo mi je v Jagodicah — deveta dežela.«

Skimala je z glavo in se zagledala v vijoličaste kolobarje cigaretnega dima.

»Čudni ste postali, gospod Lokar, skoro vas ne poznam. Ali se vam je res svet tako pristudil? Včasih ste bili veseli in zabavni, saj se še spominjate, a sedaj ste resni in čemerni, da bi se vas človek skoro prestrašil. Štirinajst dni ste v Jagodicah in videla sem vas menda vsega skupaj trikrat. Parkrat sem se že napotila tu sem, a vedno sem se premislila, misleča, da vas gotovo motim. In gospod Viktor je istih misli, a sinoči me je le pregovoril, da naj vas povabim, ako se hočete udeležiti jutri z nami izleta ali bolje sprehoda na Jame.«

»Na Jame? Kje je to?«

»Dobro uro od tukaj. Dva ribnika sta gori, a enega bode osušili, preblaten je menda in ribe poginjajo, zato ga hoče sedanj lastnik izčistiti.«

»Ali je bil prej mar grajski?« sem povprašal, da sem sploh kaj odgovoril, ker v resnici me vsa stvar ni prav nič zanimala.

»Vidite, kako ste uganili — ali ste že vedeli?«

»Kaj?«

»Da je gospod Schöner ribnik prodal?«

Jaz sem odkimal in molčal.

»Kdo ve«, je povzela po kratkem molku, »čenimate koga, ki vas o vsem, kar se vrši v gradu, natančno informira.«

»Zakaj mislite tako, gospodična?«

Matilda je nekoliko pomislila in je odvrnila:

»Ker se mi zdi naravnost nemogoče, da bi bili za vse tako brezbrizni, kakor se kažete. Ako pa je temu res tako, mi oprostite, če vam povem moje mnenje, da potem Vande niste nikdar iskreno ljubili, ali pa ste še vedno tistega groznega mnenja, kot pred dvema leti, ko ste ji napisali pismo, kakršnega ni pričakovala od vas nikoli!«

»Vi ste ga čitali?« sem povprašal in gledal vstran, da ne opazi moje razburjenosti.

»Še tisti dan in še mnogokrat potem —«

»Kaj pravite?« sem vzkliknil vznemirjen, da Vanda pismo hrani?«

»In ako bi ga?«

»Bi jo prosil, da ga takoj uniči. Povejte ji to, gospodična«, sem jo skoro poprosil, a njen pogled je bil uprt naravnost v tisto gardino pred vrati, ki so ločile mojo sobo od sosednje. Niti trenila ni, kot da je zagledala tam bogve kaj in ne hote sem uprl tudi jaz tja svoj pogled.

»Kdo stanuje tu poleg vas?« me je vprašala in pokazala na vrata.

»Žalibog, gospodična, da vam na to ne morem odgovoriti, dasi bi sam rad vedel —«

»Zakaj?« me je povprašala hlastno in me pogledala pozorno.

Že sem ji hotel povedati skrivnost o gardini, a v strahu, da morda s tem odvratnim pogovor od Vande, sem odgovoril:

»Ker sem se za svoje sestanovalece kolikor toliko vedno zanimal in ker se mi zdi, da stanuje tu neka — ženska.«

»No, vidite«, se je nasmešnila, »pa pravite, da se za nič v gradu ne zanimate. O, saj vem«, je dodala počasi in ljubeznivo, »da niste tako zlobni in trdosrčni kakor se kažete.«

Dalje pri ožnjah.

bo najti v bližnji in daljni okolici pevski zbor, ki bi se meril s šentjurskim. V ostalem je slavnost potekla mirno in prav zabavno. Šentjurska napredna manjšina lahko zapiše ta dan v svojo zlato knjigo.

Občni zbor „Slov. trg. društva v Celju“ se vrši dne 3. avgusta ob 8. uri zvečer v knjižnici „Narodnega doma“ v Celju. Ker je bil zadnji občni zbor nesklepčen, se vrši drugi ob vsaki udeležbi. Odbor.

Občinskimi volitvami v Ribnici. „Straža“ je zaradi teh volitev na nekvalificiran način napadla slovenske naprednjake, očitajoč njim, da so krivi poraza v Ribnici. „Straža“ pač ni znano, da je v novem občinskem odboru še vedno ostal stari župan, klerikalec Zapečnik. „Marb. Zeit.“ sama piše, da so občinski odborniki ribniške občine „deutsch und katholisch“. Napredna narodna lista je propadla proti nemško-katoliški. Tako so te stvari in „Str.“ gimperli se morajo prej informirati predno po neopravičenem napadajo.

Ptujski most je že znova toliko popravljen, da se lahko splavarstvo nadaljuje.

Krava brez gospodarja. Po zadnjem živinskem sejmu so ujeli v Mariboru blizu Glavnega trga kravo brez gospodarja; lastnik se še do danes ni oglasil na mariborskem rotovžu.

Veselica v Št. Pavlu pri Preboldu, ki se je nameravala vršiti 7. t. m., je iz tehtnih vzrokov preložena na september.

V „polspanju“. 21-letni kočarski sin Franc Lorbek iz Bočkove (lenarški okraj) se je 17. maja t. l. nekoliko preveč nasrkal sladke kapljice in na potu domu zaspal na cesti. V spanju se mu je menda sanjalo o veselem pretepu, ker držal je močen krepolec v roki. Ko je 45-letni kmet Ejlec prišel mimo, se sklonil nad Lorbekom in se glasno zasmel, je Lorbek v „polspanju“ skočil pokonci in udaril Ejleca dvakrat po hrbtu, da mu je zlomil eno rebro. Pri sodni obravnavi v soboto se je čudil, kako sta mogla tako „nežna“ udarca povzročiti tako nesrečo. O tem bo imel sodna premišljevanja 4 mesece v ječi.

Služba v Iz Ormoža. Vspeh ormoškega koncerta in veselice dne 10. jul. t. l. bil je, kakor smo že poročali, nepričakovano ugoden. Ker ob času prvega poročila nismo imeli še sklenjenih računov, objavljamo jih sedaj v kratkem sledeče: Donesel je šotor za jestvine (ga. Rosinova) K 57.69, in kruh (ga. Polakova) K 45.38, slaščičarna (ga. dr. Kristanova) K 47.29, kavarna (ga. Pernatova) K 38.91, klobasice (ga. Serajnikova) K 5.54, buteljke in šampanje (ga. dr. Omulčeva) K 156.10, cvetlice, konfeti, korjandoli in srečolov (gdč. Forbelska) K 152.17, vstopnina K 165.40, ribji lov K 8.90, panoroptikum K 2.64, vinski šotor (g. Cir. Geršak) K 27.—. Dohodkov je bilo tedaj K 707.02. Ker je bilo izdatkov le K 153.81, ostalo je čistega dobička K 553.21, kot lep dokaz, da se tudi v našem kraju lepo obnesejo narodne veselice, ako so le pravilno aranžirane in da ne omagujemo v boju ki ga bijemo s štajercijanstvom in nemčurštvom. Osrednemu odboru C. in M. družbe v Ljubljani poslalo se je takoj 200 K kot kamenček k obrambnemu skladu.

Zastrupljenje. Iz Šoštanja nam poročajo: Zakonska Urlep sta stanovala s Frančiško Čretnik v Goncah v jedni hiši. Liza Urlep je imela svojega moža na sumu, da ima s Čretnikovo razmerje; zato je Čretnikovi nameskala strupa v kavo, kar je pa ta še pravočasno opazila. Urlepova je bila že enkrat zaradi tega, ker je poskusila svojega prvega moža zastopiti, 18 mesecev zaprta.

Obsojeni na 5.000 K kazni. Po občinskih volitvah v Oplotnici, v katerih so zmagali nemškutarji, so se proti izidu pritožili župnik Čadramski Bezenšek in pa 14 slov. občanov. V pritožbi so pa obdolžili dva nemškutarja in pa obč. tajnika goljufije in drugih še lepših stvari. Ti so tožili in neprevidni pritožniki morajo sedaj plačati 5 tisoč kron globe ali pa primeren čas sedeti. Bilo bi zanimivo dognati, kateri sodniki so sodili v tej zadevi. Morda bi potem tudi klerikalci spoznali, kako se imajo obnašati proti nemško-nacionalnim sodnikom.

Kako govorijo češki duhovniki in kako slovenski? Češki duhovnik in dr. poslanec o. Zahradnik je izjavil: »Najprej sem Čeh in kot takšen obvezan, da žrtvujem vse za svoj narod, potem sem strankar in konečno — človek«. Slovenski duhovnik pa govori: Najprej sem katoličan in kot tak obvezan, da zasledujem do krvi politično nasprotne rodne brate potem avstrijski patrijarh in kot tak moram denuncirati domačine sosedu, konečno tudi še Slovenec — ker drugače bi gotovi backi ne prispevali potom sklada za obmejne Slovence za klerikalno stranko.«

Rogaško Slatino je obiskalo do 23. julija 1841 strank z 2645 osebami.

Tatovi v Dravski dolini. V Fali so vlomili neznan tatovi v poštni urad, kjer jih je pa poštarica

še pravočasno pregnala; tudi so poskusili vlomiti pri Gubarju v Fali in Kormanu v Činžatu. Orožništvo se je sicer pomnožilo, vendar pa ne more priti tej tatinski tolpi, ki se že potika dalje časa po Dravski dolini, na sled.

Druge slov. dežele.

V V Mahrovem nemškem trgovskem učnem zavodu v Ljubljani je bilo minolo šolsko leto izmed 130 gojencev 81 Slovanov, 28 Italjanov in samo 20 Nemcev! Mahra vzdržujejo skoro samo Slovani in vendar je zagrižen sovražnik vsega slovenskega.

V Nemške šole v Ljubljani. Na nemški deški šoli v Ljubljani je bilo pretečeno šolsko leto [izmed 142 učencev 84 Nemcev, 43 Slovencev in 15 učencev drugih narodnosti, na mestni nemški deški osemrazrednici pa izmed 312 učenk skoro polovica Slovenk. Ne razumemo, zakaj se obe šoli ne skrita.

V Za ponemčevalno pripravljalnico v Šiški za šulferanjske šole pod lepim imenom „Schutzengelverein“, za katero je nedavno dal kranjski klerikalni deželni odbor 800 K, je zdaj dovolila tudi klerikalno-socialistična večina občinskega zastopa podpore 50 kron.

V Poročil se je v Ljubljani kapelnik „Slov. Filharmonije“, g. Václav Talich, z gospodično Vido Prelesnikovo, učiteljico v „Glasbeni Matici“.

V Priporočljiv hotel v Ljubljani je vsakor klerikalni „Unio“. Poročalo se je zadnje tedne o celi vrsti slučajev, da je gostom po zavžiti hrani tamkaj postalo slabo. Dognalo se je, da se je v kuhinji rabila posoda, na kateri se je napravil „zeleni volk“.

V Nov slovenski dnevnik v Trstu? „Slovenec“ ve poročati, da nameravajo tam nekateri s slogaško „Edinostjo“ nezadovoljni politični elementi začeti izdajati nov dnevnik. Gotovo je, da bo s trenutkom, ko bo dovoljena kolportaza, drugi slovenski dnevnik v Trstu — z napredno tendenco — se krepko življal.

V Novi ravnatelj kastavskega učiteljskega. Glavni učitelj na učiteljskem v Kastvi Vladimir Nazor je imenovan ravnateljem tega zavoda.

V Glavna skupščina hrv. akad. ferijalnega društva „Istra“ se bo letos vršila v Pazinu dne 14. avgusta v prostorih „Narodnega doma“. Istega dne se vrši tam tudi sokolski zlet.

V Japonska ekscelencia v Trstu. Dne 28. tm. je obiskal japonski prometni minister R. Nakakoji v spremstvu svojega tajnika Suzumura, glavni poštni urad v Trstu.

V Imenovanja v sodni službi na Primorskem. Okrajni sodnik in sodnijski predstojnik v Bovcu Anton Bonne je imenovan okrajnim sodnikom v Gorici, sodnik Fran Vidmar v Ajdovščini okrajnim sodnikom in sodnijskim predstojnikom v Bovcu. Sodniki so imenovani avskultanti: Milan Zgombić za Poreč, Anton Cigoj za Tolmin, dr. A. Medvež za Ajdovščino, dr. Evgen Vidlič za Motovun, dr. Humbert Petech in Peter Velčič za Pulo in dr. Edgar Cociancig za Koper.

V V 14 urah okolo Istre. Ladjedelnica Lazarno na Reki je za kopersko razstavo zgradila motorno ladjico, ki je te dni plula okolo Istre in rabila za to pot 14 ur.

V „Moji spomini“. Pod tem naslovom je prišel v ljubljanskem „Jutru“ priobčevati g. Arnošt Windischer, ki je nedavno odsedel ječo zaradi septemberskih dogodkov, spomine na te strašne dni.

V Nova sokolska društva se snujejo v Radečah pri Zidanem Mostu, Kočevju ter v — Št. Jakobu v Rožu na Koroškem. Pravila so že pri vladi predložena v odobrenje. Tudi naši rojaki v Newyorku so si ustanovili svojega „Sokola“ ter s „Slovenskim Sokolom“ v Clevelandu zagotovili svojo udeležbo ob priliki proslave 50 letnice slovenskega Sokolstva v Ljubljani leta 1913.

V Smrtna nesreča pri zgradbi nemškega gledališča v Ljubljani. Ko so v soboto jemali lesene podstavke od nekega zida na stopnišču, se je ta naenkrat podrl. Zid je podsul 40 letno delavko Marijo Zupančič in jo ubil. Truplo je bilo vsled hude teže popolnoma zmečkano. V smrtni nevarnosti je bilo še več drugih delavcev. Pri tej nesreči se je seveda zopet pokazala „kultura“ Nemcev. Vsi slovenski delavci so prihiteli na pomoč in odkopavali zrušeno opeko, nemški delavci so pa svoje delo dalje opravljali ali pa so križem rok gledali, kako se slovenski delavci trudijo.

V Klerikalci in izpolnjevanje božjih zapovedi. O tem poroča „Slov. Naror“ sledečo zanimivost: Helena Mantuani je vdova krojača, je

stara danes 74 let, nima premoženja in je za delo nesposobna. Ima eno hčerko in enega sina. Hčerka je omožena, ima 5 otrok in težko pridelata z možem kruh za sebe in otroke. Vendar pa imata še mater Heleno pri sebi in jo redita. Sin Helene Mantuani, muzejski ravnatelj v Ljubljani in pred bogom in ljudmi velik klerikalni učenjak (zaslovel je posebno z želvami kot kristjanskimi glavami iz turških časov). Ta mož ima na leto do 15.000 kron dohodkov, za svojo staro mater pa ne zmore na mesec več ko — deset kron. Taka klerikalna umazanost morda ni — brez primera a je vsekakor nagnusna. Pa seveda: hčerka Helene Mantuani in pa njen zet oz. mož imata vero in spoštovanje do božjih zapovedi v srcu in jih spolnjujeta, veliki klerikalni učenjak in katoličan dr. Jos. Mantuani pa ima oboje samo — na jeziku. „Spoštuj očeta in mater...“.

V Tečaj knjigovezov otvori dne 8. avgusta zavod za spospeševanje male obrti v Gorici. Tečaj bo trajal do 10. septembra.

V Slomškarja — menda iz vesoljne Slovenije — zboruje 8. avg. t. l. v Ljubljani. „Slovenec“ še vabi tiste učitelje, ki jih je dozdej značajnost še zadrževala, a bi vendar radi dobili lepa mesta, naj se ne sramujejo in naj le pridejo — h koritu. Dober tek!

Praktična vrednost vremenskega opazovanja.

F. P.

Da ima opazovanje vremena tudi svojo in sicer veliko praktično vrednost, to uče izkušnje vsakdanjega življenja. Zadnjič smo tudi obrazložili, da je to praktično stran spoznaval in uvaževal človek že v prvotni dobi svojega razvoja. In videli smo, da se je opazovanje in prerokovanje vremena preneslo iz najstarejše v najnovejšo dobo ter da se kot ohranjeno še dalje goji med priprostim narodom. Izkušen, razumen kmetovalec bo že zvečer prorokoval kakšno vreme prinese prihodnji dan in zjutraj je njegov prvi pogled na vreme. „Danes se požurimo“, pravi svoji družini, „da še pred dežjem dogotovimo“, ali pa: „danes tega ne bomo delali“, oziroma, danes bomo to delali, ker bo potem dež itd. Taki vsaj so bili naši stari. Mladi niso več taki. Jim roje vse druge muhe po glavi. In čudno je, da mladi kaj radi hodijo le tista zavožena pota svojih starih, ki so za naše čase in razmere res že zdavno zavožena, a vse ono, kar je na starini res dobrega, to so zavrgli med staro šaro. Stare vraže, praznoverja posebno glede neurij, na to drže večinoma še v vsaki kmetijski hiši. Nasprotno pa so stari kmetijski vremenski pregovori nekaj smešnega, nekaj kar ne spada več v naše čase.

Ali je temu res tako, pogledjmo malo! Kmetiskim vremenskim pregovorom so se izpočetka smejali tudi učenjaki, dasi še začetkom 19. stoletja tudi vremenslovci niso poznali zakon vlage, oz. soparjev v zraku. Pa je bil le kmetijski pregovor o potenju kamenja pred dežjem, o rosi o meglah nad gorami, o razvijanju ženskih las itd. tisti ključ, ki jim je odprl zagonetke tega za vremenoznanstvo zelo važnega zakona. Kmet ni vedel razlogov, a ti so jih iskali in našli. In tako je bilo glede ostalih vremenskih zakonov. Ne rečemo preveč, če trdimo, da je moderna vremenoznanska veda se polagoma od stopinje do stopinje zgradila le na temelju preje tako zanimivih kmetiskih vremenskih predgovorov, katerim se pridruži precejšnji del onih predgovorov, ki so se uveljavljali med mornarji. Le iz takih početkov potom raziskovanja po vzrokih se je povzpelo današnje vremenoznanstvo do visoke stopinje. Toda drugo vprašanje pa je, če ima ta veda tudi že praktično veljavo za posamezne kraje. Kdor bi se hotel potruditi ter primerjati za vsaki dan, za posamezne dežele iskane vremenske prognoze naše dunajske vremenske opazovalnice, z dejanskim stanjem vremena tistega dne v tistih krajih, mora priznati, da vkljub vsemu poznanju svetovnega vremenskega položaja, vkljub vsem učenim računom in kombinacijam, ostane večina teh prognoz kombinacija. Na tem polju ta veda še daleko ni dosegla pred duri popolnosti. Popolnosti same itak ne more in ne bo nikdar dosegla. Zakaj te prognoze ne morejo še imeti večje praktične vrednosti?

Vreme je poleg nadnebnih vplivov odvisno tudi od — vplivov posameznih krajev. Toda, gozd, ravnina, hribovje, zemljepisna lega itd. to so činitelji, ki kaj zelo vplivajo na vremenske razmere posameznih krajev, dežel, in iz teh zopet

na splošni vremenski značaj. Dosledno vzet, bi moral potemtakem imeti vsak vsaj večji okraj svojo vremensko opazovalnico kot podružnico deželne večje opazovalnice, ki bi bila zopet v zvezi z dunajsko kot glavno opazovalnico. Mrežasti sistem torej. Tega pri nas ni. Kajti vse tudi pri nas vpeljane le takozvane opazovalnice so bolj teoretičnega, kot praktičnega značaja. In vendar nas ravno letošnje vreme sili razmišljati, kako bi se dalo rešiti vprašanje o praktični vrednosti vremenskega opazovanja. Mi ga sicer ne bomo rešili, le nekaj naših misli hočemo prihodnjic izraziti v prilogi rešitve tega za vse stanove prevažnega vprašanja.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DR. CRIPPEN — KONČNO UJET.

Lov na londonskega morilca žensk dr. Crippena, se je končal z aretacijo zločinca in njegove spremljevalke. V soboto so ju prijeli v Father pointu (Kanada). Peljala sta se z averskim panikom »Montrose« v Kanado. Slučaj dr. Crippen je vzbudil na Angleškem in v Ameriki toliko senzacijo, da ga tu kratko ponovimo. V Hilldrop Crescentu, na jugovzhodu mesta Londona je bivala že dve leti zakonska dvojica Crippen. G. Crippen je veljal za ameriškega doktora, ki je imel neke v Holbornu tudi trgovino z raznimi medikamenti. Bil je debel, majhen, plešast, star nad 50 let in ni prav nič občeval s svojo okolico. Sosedje so se čudili, kako je prišel do svoje izvanredno lepe žene. Sčasoma se je zvedelo da je Crippenova žena nastopala poprej kot pevka »Bella Elmore« v varijete-gledališčih. Pred kakim letom dni pa se je umaknila z odra, ostala je pa še blagajničarka lige varijete-umetnic. 35 letna gospa Crippen je bila pastorka brooklinskega trgovca Martingerja, rojenega Poljaka in je bila rojena v Ameriki. Dne 2. februarja letošnjega leta je pa nenkrat zginila. Njen mož je pripovedoval, da je odpotovala v Ameriko in nekaj časa pozneje je dostavil, da je umrla v nekih ameriških toplicah. Kalifornijski listi in pa angleški artistovski list so tudi prinesli parte. Njen mož se je delal sila žalostnega in ni z nikomur več občeval. Tu pa je naznanil nek neznanec londonski policiji, da se je informiral v dotičnih toplicah in dognal, da tam ni umrla niti kaka Mrs Crippen niti kaka Belee Elmore in da mora biti torej vest o njeni smrti napačna. Na to je začela policija Crippena opazovati; dne 9. julija je pa ta s svojo stenografino, neko gospodično Le Neve zbežal. Ko je policija preiskala Crippenovo klet, je našla tam dvoje ženskih mrtvecev, od katerih je bil jeden tako zrezan v obrazu, da ga ni bilo mogoče spoznati. Crippen je umoril svojo ženo najbrže iz pohlepa po denarju; ko je zginila, je namreč ravno dobila večjo svoto za ligo variete-umetnic. O aretaciji dr. Crippena in njegove spremljevalke smo dobili naslednja poročila:

London, 31. julija: Policija je prejela daljšo brezžično brzojavko, katero ji je poslal kapitan parnika »Monterose«. Po tej brzojavki je gotovo, da se nahajata mister Robinson in sin, identična z dr. Crippenom in miss Le Neve, na ladji. Parčku se niti ne sanja, da je že vse pripravljeno za njuno aretacijo. V Fatherpointu se vkrca inspektor Dew in bode morilca ves čas skrbno opazoval; ko dožene, da je dr. Crippen, ga vklepe in spravi v Queber; tam se bodo izvršile pred sodiščem običajne formalnosti, nato pa se bode spravilo par v London nazaj.

Quebec, 1. avgusta: Parnik »Monterose« je dospel danes semkaj. Inspektor Dew je na parniku aretiral dr. Crippena in miss Neve ter ju je spravil na kopno. Crippen je obtožen umora, stenografinja pa, da je pri umoru pomagala.

London, 1. avgusta: Novica o aretaciji dr. Crippena je vzbudila tu ogromno senzacijo. Časniki so priredili posebne izdaje, ljudje se kar trgajo za liste. Vse govori o tem dogodku.

NEREDNOSTI PRI ITALJANSKI VOJNI MORNARICI.

Rim, 31. julija: Neko poročilo mornariškega urada pravi, da so odpustili iz službe in zaprli ženijskega mornariškega polkovnika, Antonija Calabretta, ravnatelja kr. ladjedelnice v Castellamanu. Bil je po poročilih tukajšnjih listov v zvezi z neko ladjedelniško družbo, kateri je dajal material in dela državne ladjedelnice. Baje so še prišli drugim goljufijam na sled.

POTRES V MALI AZIJI.

Carigrad, 1. avgusta: V Akkamissarju in drugih krajih v smirenski okolici je porušil potres več hiš in ubil tudi nekatere osebe.

NESREČA NA VOLGI.

Nižnji Novgorod, 1. avgusta: Na Volgi je trčil osebni parnik »Dmitrij« v nek izstreljevalen stroj. Pri tem ste bili dve osebi ubiti in 4 ranjene. Več ljudi je utonilo.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Oran, 1. avgusta: Pri železniški nesreči na postaji Telag je bilo 20 oseb ubitih in 40 ranjenih.

ULOM.

Belgrad, 1. avgusta: Na Teraziji so ulomili neznan zločinci preteklo noč v Medinovo menjalnico in vzeli iz blagajne 50 tisoč frankov in več dragocenosti. O zločincih manjka vsak sled.

IZ OGERSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Budimpešta, 1. avgusta: Zbornica je sprejela predlog o 560 milijonskem posojilu v 2. čitanju. Tretje in pa rešitev nekaterih manjših predlog sledita jutri.

PROTESTNI SPREVED PROTI DRAGINJI STANOVANJ V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 1. avgusta: Organizirani delavci so priredili proti druginji stanovanj spreved, katerega se je udeležilo nad 10 tisoč oseb. Po sprevedu se je vršil shod, na katerem so se sprejele toževalne resolucije.

KREČANSKE KANDIDATURE.

Atene, 1. avgusta: Vsled sporazuma z grško vlado, ne bodo tokrat Krečani postavili nobenih kandidatov za grško narodno skupščino. Krečanski vodja Venizelos nadaljuje svoje počitniško potovanje v Trst.

ŠTRAJK IZVOŠČEKOV V DRAŽDANIH.

Draždane, 1. avgusta: Tukaj so začeli štrajkati včeraj zjutraj ob 7. tukajšnji izvoščeki.

RADI KLOBASE PREPARAL TREBUH.

Vratislava, 1. avgusta: Vnekem malem kraju v nem. Šleziji je ukradel neki delavec z imenom Fox v mesnici klobaso. Mesarski pomočnik, ki je to tatvino zapazil, je hitel za tatom. Ko je prišel do njega in ga hotel zajeti, se je obrnil Fox proti njemu in mu z nožem preparal trebuh ter nato skusil uiti. Tatu in napadalca so že izročili oblasti.

NAVIHAN TAT.

Bruselj, 1. avgusta: Ravnatelj nekega tukajšnjega bančnega zavoda je imel pri sebi v ročni torbici 76.000 K denarja v bankovcih, ko je sedel v kavarni. Pri čitanju časopisov ni zapazil, da je med tem časom neki neznan mož zamenjal njegovo torbico s svojo, ki ji je precej slična. Premetenega tatu zasleduje policija, toda dosedaj še niso našli nikakega sledu.

POSTOPANJE PROTI RUSKIM INTENDANT. ČASTNIKOM.

Petrograd, 1. avgusta: Vojno sodišče je prvič sodilo pri takozvani intendaturni aferi prizadete intendantske častnike in uradnike. Obtoženi častniki so deloma obsojeni v težke ječe.

REVOLUCIJA V SREDNJEAMER. REPUBLIKI HONDURAS.

New York, 1. avgusta: Poroča se, da je v srednjeameriški republiki Honduras izbruhnila pravcata revolucija. Pretečeni teden je prišlo med revolucionarji in vojaštvom do pravih bitk, v katerih je padlo 100 revolucionarjev, nad 200 pa jih je težko ranjenih.

Po svetu.

V svarilo letoviščnikom. Predvčeranjim je nekdo vlomil v stanovanje disponenta Dubskega na Dunaju, ki se muči na deželi na počitnicah. Iz železne blagajne je bilo Dubskega ukraden 15.000 K denarja in dragocenosti ter za 45.000 K vrednostnih papirjev.

Tatinska družba v koroških letoviščih. V koroških letoviščih se pojavljajo vlomi, ki jih mora izvrševati organizirana tatinska družba. Tako so se izvršili vlomi v Vrbi, v letoviščih ob milstatskem jezeru, v Špitalu in tudi v drugih letoviščih na Koroškem.

Loterijske številke.

Trst, 30. julija 1910: 87, 67, 60, 70, 16.
Linc, " " " 28, 26, 41, 62, 69.

410 3-3

Naprodaj sta

dva pava

in 4 mesece stara

psica bernhardinske pasme

Starši psice so izborni varuhi. — Naslov pove upravništvo Narodnega Dnevnika.

Gospodična

ki je dovršila dva letnika višje deklinške šole v Ljubljani in trgovski tečaj želi primerne službe v kaki pisarni.

Ponudbe se naj pošiljajo pod „M. 1004“ poste restante Cven. 442 3-1

Prva največja zaloga čevljev v Celju

nudi p. n. občinstvu največjo izbero finih in cenih čevljev za dame, gospode in otroke. Nadalje originalne ameriške čevlje za gospode in dame. Telovadni, tenis- in domači čevlji po najnižjih cenah. Štefan Srašek, Kovaška ulica. 434 12-3

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne in špecerijske stroke, dober prodajalec, solidnega življenja, nevstrašljiv dela, in

učenec

z dobrim spričevalom iz boljše hiše, ako mogoče vešč nekoliko nemščine se sprejmeta v trgovini mešanega blaga **Ant. Korošec**, Radgona. 438 8-3

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob. cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Sprejem več dobrih pomočnikov v trajno delo.

Viktor Bevc, Celje

L. 1911

Ne odlagajte z naročili

na reklamne koledarje za l. 1911, ker so pozneje navadno vse najlepše številke razprodane. — Zahtevajte vzorce v Zvezni trgovini v Celju, katere Vam pošljemo franko proti franko vrnitvi.

L. 1911

297 — 19

Šubičeva slika

Franceta Prešerna

ter Groharjev

:: Primož Trubar ::

v okvirju ali brez okvirja se dobijo v Zvezni trgovini v Celju. Velika zaloga najrazličnejših svetih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.